

SARA PENNYPACKER

PAX
TEEKOND KOJU

ILLUSTREERINUD
JON KLASSEN

Inglise keelest tõlkinud Karel Allikas

*Donna Bray'le selle eest,
et ta rebaste eest nii hästi hoolitseb.*

– S. P.

*P*ax jooksis.

Ta liikus alati joostes – peaaegu aasta oli möödunud sellest, kui ta viimati puuris oli, ja tema lihased mäletasid ikka veel traataeda.

Sel hommikul oli aga teistmoodi joosta. Sel hommikul jooksis rebane seepärast, et kõva ja elutu maapinna all, männimetsa sügavaimates varjudes säilinud lumekooriku all, ja veelompe kaanetavate jääkristallide all haistis ta seda: kevad. Uus elu oli tärkamas – tõusmas üles puukoorest, pungadest ja urgudest –, ja ainus võimalik vastus sellele üles tõusmisele oli minna.

Ja siis ta järsku seisatas. Jänes.

Särts oli neil päevil pidevalt näljane.

Pax läks lõhna suunas ja leidis jäneseuru. See oli vaid mõne tunni eest maha jäetud. Urus olid kahe jänese poja korjused, üks neist oli seal surnuna olnud juba palju päevi, teine oli elutu olnud vaid ainsa öö.

See oli juba kolmas koht täpselt sama arvu päevade jooksul, kus Pax oli surnud poegade peale sattunud. Esimeses, põldhiirte urus oli olnud terve pesakond. Ta oli neist kõige värskema koju toonud, kuid Särts oli põlgusest koonu kirtsutanud.

Teine oli vöötorava pesa. Särts oli ka surnud orava-poegadest keeldunud, seepärast ei hakanud Pax jänesepoegadega vaeva nägemagi. Selle asemel, tundes äkitselt väsimust, pöördus ta tagasi Hüljatud talu poole, mille tema, Särts ja Jupats olid endale koduks valinud pärast lahkumist paigast, kus Jupats oma jala kaotas.

Särtsu polnud näha, kuid ta oli lähedal. Pax traavis tema jälgi pidi vana kuuri juurde. Selle trepiastmete alla oli kaevatud auk, värsked muld aga oli selle ümbrusse laiali kraabitud. Särtsu lõhna järgi läks Pax urgu.

Särts oli end uue uru tagaosas kerra tõmmanud, tema erepunane karv oli liivast pulstunud. Särts avas

ühe unise silma, et oma kaaslast vaadata ning langetas siis oma koonu tagasi käppade peale.

Pax oli nõutu. Hommikune õhk oli juba soojem ning tormi ei paistnud tulevat. Mis aga Paxi veelgi enam segadusse ajas oli urus leviv lõhn, mida ta kunagi varem ei olnud tundnud, kuid mis ometi oli sama tuttav kui tema enda oma. See lõhn tuli küll Särtsu poolt, kuid see polnud Särtsu lõhn.

Ta tonksas ninaga Särtsu kaela, andes kaaslasele märku õhku haista. *Uus?*

Jah, uus. Meie.

Pax ei saanud ikka veel aru.

Särts veeretab end selili ja sirutas oma ümmarguse kõhu välja. *Kutsikad. Varsti.* Siis tõmbas ta end puhtal liival uuesti kerra. Pax jälgis iga tema hingetõmmet, kuni Särts viimaks uinus.

Pax tagurdas urust välja ja haugatas.

Ja siis ta jooksis. Seekord jooksis ta sellepärast, et kui ta poleks seda teinud, oleks ta lõhkenud.

*P*eter küürutas kiivas põrandalaua kohal ja mõotis pilguga esiletükkivat lauaserva, mis ulatus ühest seinast teiseni. Vola oli öelnud, et põrand on piisavalt tasane ja ta võib lihvima hakata, kuid Peter tahtis, et kõik oleks täiuslik, mitte lihtsalt piisavalt tasane, eriti kui põrand valmis saab.

Ta reguleeris hõövlitera kõrgust, kuni tera ulatus hõövlipakust vaid niipalju välja, et sellega sai hõöveldada laaste, mis olid õhukesed nagu paberileht. Ta võinuks teha ka ühe sügavama lõike, kuid kiht kihi haaval lõigates saab parema tulemuse.

Peterile meeldis hõöveldamine – see oli ehk isegi kõige parem nendest oskustest, mille ta onni ehitades

oli omandanud. Hõövel oli tõeline muskeltööriist, mitte nagu, ütleme, kruvikeeraja. Hõövliga kasutad sa tervet oma keha. See on meeste, mitte poiste tööriist.

Peter asetas hõövli põrandalaua otsale, võttis parema käega hõövlisarvest tugevasti kinni, kummar-
dus kogu oma keharaskusega selle kohale ning hakkas siis vasaku käega hõövlit edasi suunama. Naabri küü-
nist päästetud saja aasta vanusest kollasest männipuust ühtlaselt eralduv kihar lõhnas nagu värskelt saetud puit. Peterile meeldis, kuidas puit oli alati valmis uuesti alustama, ja kuidas –

Äkitselt takerdus hõövel aga laua keskel oleva oksa-
koha taha. Peteri lükkav käsi libises hõövli käepideme küljest lahti ja ta tõmbas oma peopesalt naha maha.

Vandudes ajas ta end sirgu. Millal ta ometi õpib? Sellised need oksakohad olid: salakavalalt pinna all peidus. Vaadates, kuidas veri nahapinnale immitseb ja mööda rannet allapoole nirisema hakkab, sähvatas Peteri peas väljend: *veri ja higi*. Ta oli juba ämbrite kaupa higi siia onni maha tilgutanud. Väike verine allkiri oleks ilmselt päris asjakohane. Ta pressis värsket haava vastu põrandalauda ja vaatas, kuidas punane leek temast välja lekkis. Laiali valguv vereplekk nägi välja nagu rebase saba.

Peter tõmbas käe järsult üles, šokeerituna sellest, kui tugevasti mälestus teda tabas. Möödunud aastal, oma rännakul tagasi sellesse paika, kuhu ta oli sunnitud oma kodustatud rebase, Paxi, maha jätma, oli ta noaga oma sääremarja sälgu lõiganud selleks, et saaks oma jalale rebasesaba vande määrida. *Ma tulen sulle järele*, töötas see.

Peter surus peopesa vastu rinnaesist. Mälestused olid väga reetlikud, alati varitsemas kusagil pealispinna all, valmis sulle kallale tungima ja noa südamesse lööma, kui sa ette ei vaadanud.

Ta teadis, mida pidi tegema, et see mälestus kahjutuks teha. Ta oli selleks omamoodi karistuse välja töötanud. Iga kord, kui ta sellisel viisil libastus ja Paxile mõtles, sundis ta end läbi tegema ühe ja sama harjutuse. Kõige parem on seda kohe teha.

Peter sulges silmad. Ta manas silme ette pärastlõuna, mil ta oli tee kõrvalt surnud emarebase leidnud. Ta meenutas kõiki oma samme üksikasjalikult: ta oli võtnud rebase kange, porise surnukeha sülle, kandnud selle teest eemale, otsides kohta, kuhu rebane matta, märganud siis kivimüüri kõrval liivase pinnaga maalapikest ja kraapinud oma saapaga sellesse madala haa.

Kuigi tal rinnus pigistas samamoodi nagu tal seda osa meelde tuletades alati juhtus, sundis ta end meenu-
tama rebaseuru avause leidmist. Tal oli valus hingata,
kuid sellele vaatamata manas ta taas silme ette stseeni:
kolm surnud rebasekutsikat ja üks värisev ellujääja.

Ta oli käe urgu sirutanud ja võtnud sealt selle elusa
kutsika – isase, väikese rebasepoisi. Tilluke rebane oli
end litsunud vastu tema rinda ja täitnud õõnsuse, mille
olemasolust polnud Peter varem teadnudki.

Kuid nüüd, karistuseks, lõi ta sellesse mäles-
tusse teistsuguse stseeni: selle, mida isa oli öelnud, et
ta *oleks pidanud* tegema.

„Talle oli määratud surra koos oma ülejäänud
perega. Õige oleks olnud teha see valutuks.“

Kutsikat süles hoidev Peter sai maruvihaseks.
„Liiga hilja,“ hüüdis ta nuttes. „Ja ma jätan ta omale!“

Tema isa oli olnud vihane. Aga tema näoilmes –
võib-olla esimest korda – oli Peter näinud austust.

Nüüd sai ta aru, et tema isal oli õigus olnud. Ta
oleks pidanud Paxi piinad lõpetama ja säästma teda
ja iseennast sellest valust, mida ta neile mõlemale viis
aastat hiljem põhjustas.

Ta lõpetas enda karistamise. Ta ei sirutanud oma
kätt urgu. Selle asemel kujutas ta end kangutamas

üht müüri rasketest nurgakividest ja kukutamas seda uru sissepääsu ette. Ning seejärel end tagasi vaatamata minema jalutamas.

Lase käia. Jaluta minema. Ära vaata tagasi.

Kogu see valu oleks võinud olla olemata.

Peter ketras selle mälestustejada veel kaks korda läbi. Ta oli kusagilt lugenud, et oma aju ümberprogrammeerimiseks oli tarvis teha seda kolm korda.

See karistus toimis. Ta mõtles Paxile üha harvemini ja harvemini. Kui tal õnnestuks veel ka vältida Vola pesukaru nägemist, suudaks ta päevade kaupa olla ilma, et talle meelde tuleks, et tal kunagi lemmikloom on olnud.

Ta ajas end püsti ja pani hõövli ära. Haavast enam verd ei tulnud, kuid ta peaks sellest tööriistast mõnda aega eemale hoidma. Mälestustele ei tohi anda võimlust ligi pääseda.

Peter võttis nurgas seisvalt künalt kangatüki. Künas hoidis ta kuivatatud sammalt, puusütt ja savimörti. Ta segas sinna veel pisut vett, kuni sai paksemat sorti segu. Siis kühveldas ta kelluga osa sellest ämbriisse ja hakkas onni põhjapoolse seinaga palkide vahel olevaid pragusid kinni mätsima.

Töötamise ajal lubas ta endale pisut oma majakest imetleda. Ta oli otsustanud seda ehitama hakata septembris, kui oli pärast esimest koolipäeva koju jõudnud ja oma raamatud Vola köögilauale laotanud ning näinud, kui nigel see olukord on. Vola majake oli tema jaoks ideaalne, kuid kahe inimese jaoks liiga väike. Nad olid jõudnud üksmeelele, et Peter vajab oma ruumi ja privaatsust, ning Vola oli aidanud tal kujundada koha, kus magada ja õppida. Ainult kolm korda neli meetrit – piisavalt ruumi voodile ja kummutile, kirjutuslauale ja toolile –, selle lihtsus lummas teda.

Puud oli ta ise langetanud, õigesse pikkusesse saaginud ja okstest puhastanud. Ta oli lõiganud iga viimase kui sarika ja tala, teinud laastudest katuse ja selle ära tõrvanud. Möödunud nädalal oli ta prügilast kolm akent ja ukse leidnud ning ostnud need raha eest, mida vanaisa talle iga kuu saatis. Homme pärast kooli hakkab ta neid raamima.

Naabrid olid aidanud palgid paika tõsta, kuid muus osas oli ta kõik tööd üksi teinud. Muidugi oli Vola teda juhendanud, kuid kätt külge polnud pannud. Selline oli nende kokkulepe – Peter tahtis midagi päris oma kätega ehitada – ja Vola austas seda. See Peterile tema juures meeldis.

Samal hetkel, otsekui kutsumise peale, nägi Peter Volat mööda teerada onni poole tulemas. Ta näis end ebamugavalt tundvat, sikutades oma seelikut, just nagu poleks ikka veel harjunud end oma raamatukogu päevadeks korralikult riidesse panema.

Vola astus tuhaplokile, mille Peter oli tema jaoks ukse ette pannud – ta liikus oma jalaproteesiga päris hästi ringi, aga kõrged astmed muutsid ta kohmakaks –, ja koputas ühele palgile. Veel üks asi, mis Peterile tema juures meeldis, oli see, et ta austas ka Peteri isiklikku ruumi.

Peter laotas poolelioleva põranda varjamiseks pre-senditüki maha ja viipas naise sisse. „Kuidas sul täna läks?“

Vola naeratas. „See väike Williamsi tüdruk ajab mind hulluks. Kuid marionettide koha pealt on ta asjalik. Bea tervitab. Ta tellis selle uue raamatu puude kohta, mida sa tahtsid. Ma ei uskunud, et on veel mõni raamat puude kohta, mida sa pole lugenud. Ah, ja ma oleks peaaegu unustanud. Keegi oli teadetetahvlile kuulutuse pannud. Kutsikad. Labradori ja spanjeli segu. Ma mõtlesin, et ...“

Peteri hingamine kiirenes. Ta pööras Volale selja. „Ei.“ Jälle pääses Pax talle pähe. Ta haaras kellu. „Pea edasi töötama.“

„Ma lihtsalt mõtlesin, et võib-olla sulle kuluks väike seltskond ära, kui hakkad siin aega veetma.“

„Ei!“ Peteri terav hääletoon üllatas teda ennastki.

Vola astus sammu tagasi. „Hästi. Liiga vara. Ma saan aru.“

Peter polnud sugugi kindel, et Vola päriselt aru sai, kuna ta ei saanud isegi sellest aru. Ta teadis vaid seda, et mõte uuest lemmikloomast tegi hingamise raskeks.

Vola naeratas leplikult.

Peter noogutas ja virutas kellutäie segu seinale. Ta soovis, et naine lahkukuks. Ta pidi otsemaid jälle oma karistuse läbi tegema, et mälestus omale juuri alla ei ajaks. Ta silus segu piki palki.

Vola naeratus rauges. „Ma ütlesin sulle juba eile, et sa seda nii tihedalt kinni ei mätsiks.“

Peter hammustas põske ja kattis järjekordse prao tihkelt. „Ei lase külma sisse.“

„Sa ei lase õhku ja valgust sisse.“

Peter toppis segu sügavale palgivahesse.

„Inimesed surevad ilma valguse ja õhuta, poisu,“ ütles Vola vaiksemalt.

„Ma tean,“ vastas Peter pilku tõstmata. „Inimesed surevad külma kätte ka.“

*P*ax tiirutas ringi.

Möödunud nädal oli olnud soe, aga praegu säten-
das kesköine õhk pakasest. Täiskuu tõmbas teda enda
poole, kuid Särtsu tõmme oli tugevam.

Videviku saabudes oli Särts läinud urgu kuuri all,
kõht raskelt õõtsumas. Pax kuulis, kuidas kaaslane
endale sobivat asendit leida püüdes koha peal tiiru-
tas, siis maapinda kraapis ja seejärel uuesti tiirutas.
Kuuldes Särtsu pingutusest hingeldamas, oli ta kor-
raks koonu urgu torganud, kuid Särts oli tema peale
urisenud. *Ära tule sisse. Aga ole lähedal.*

Sealtpeale oli Pax kuuri ümbruses ja kuuri ees
laiuval noortest võrsetest rohetaval niidul patrullinud.

Juba tunde polnud ta tajunud ainsatki märki sissetungijatest, kuid nüüd kuulis ta tuttavaid samme lähenemas.

Pärast tagajala kaotamist eelmisel kevadel liikus Särtsu vend veidral kolmejalgsel kapakul. Kuid temast oli saanud osav kütt – tema nägemine ja kuulmine näisid olevat teravnenud, et korvata puudujäämist kiiruses –, ja nüüd ilmus ta põõsastest välja, lõugade vahel priske põldvutt, kelle ta urusuu ette maha poetas.

Jupats kikitaski urust kostva krabistamise poole kõrvu.

Enne, kui Pax teda hoiatada jõudis, sukeldus Jupats, koon õieli, urgu. Kostis susistamist ja mõned sekundid hiljem tagurdas vinguv Jupats koperdades välja. Ta pages urusuu juurest ühe turvalises kauguses asuva tammepuu alla.

Pax järgnes talle ning heitis Jupatsi kõrvale. Jupats keris oma saba koonu ümber ja sulges silmad, kuid Pax jäi valvele, pilk uru sissekäigule kinnitatud. Ta ei kavatsenud siseneda enne, kui Särts teda kutsus – Pax oli Särtsu teravate hammastega ka varem kokku puutunud –, kuid ta tundis vajadust Särtsu täna öösel kaitsta.

Kui taevas koiduvalgusest helendama hakkas, haistis Pax õhus verelõhna.

Ta otsekui lendas urusuule.

Urust tõusis hommikukülma õhku niisket kuumust. Verelõhn, mida see endaga kandis, ei tulnud haavast ega lõhnanud surma järele. Selles oli elu, tukslev ja uus. Ning see nõudis tema kohalolu.

Pax sööstis urgu.

Särts lakkus kolme vähkreat keha. Kutsikad olid tumedad ja libedad. Kui Paxi silmad olid pimedusega kohanenud, nägi ta siplevast hunnikust väikseid jalgu välja sirutumas. Tillukesed roosad käpad vehklesid, tillukesed roosad ninad võbelesid ja tillukesed roosad kõrvad värelesid uuest elujõust.

Särts lõi nurru. *Meie omad. Turvaliselt.*

Pax heitis maha ja keris end oma perekonna ümber kerra. Kolm tillukest südant tuksus tema omaga ühte. *Turvaliselt. Meie omad.*

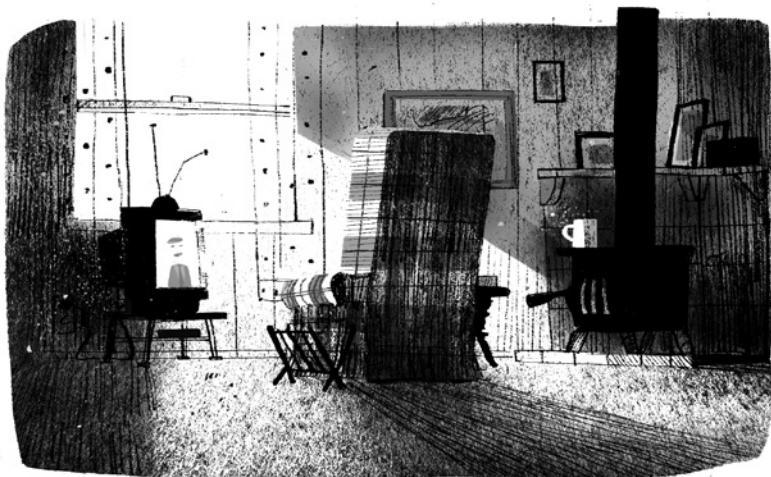

„*M*a olen otsustanud.“
Peteri vanaisa tõstis häiritud ilmel pilgu
televiisorilt. „Otsustanud mida?“

„Mida tuhaga teha. Ma võtan selle endale, *sir*.“

Vanamees heitis pilgu kaminasimsil olevale papp-
karbile.

Karp seisis nelja raamitud foto kõrval, mis olid
seal reas seisnud nii kaua, kui Peter mäletas. Esime-
sel neist seisis vanaisa kaheksateistkümneaastasena
uhkes sõjaväevormis ukstelävel koos vana-vanavane-
matega, kellega Peter polnud kunagi kohtunud. Järg-
misel oli vanaisa abiellumas vanaemaga, keda Peter
vaevu mäletas. Kolmas oli foto paarist kummardumas

väikese tite kohale, kellest hiljem sai Peteri isa. Ja viimane oli foto Peterist endast – suurte kõrvadega väike poiss ülikonnas, seismas oma ema ja isa vahel, vanaisa aga nende kõrval. Need neli fotot olid alati paistnud otsekui veenvat vaatajat nende ebatõenäolistes lugudes – tema vanaisa ellu on kuulunud ka perekond.

Vanaisa kissitas silmi ja Peter teadis, et vanamees kaalub tema nõuet tuhale. Kellele peaks kuuluma see, mis ühest mehest alles jäi? Mehe isale või tema pojale? Peter sirutas end pikemaks.

Vana mees pööras end oma päevinäinud tugi-toolis ja pani oma saabastes jalad risti. Ta keeras heli

vaiksemaks, jättes entusiastliku telesaate juhi vaikuses žestikuleerima. „Mida sa sellega teha kavatsed?“

„See kuulub minu ema juurde. Tema hauda.“ Peter vaatas vanaisale silma, mis oli midagi, mida ta hari-likult vältis, kuna alati, kui ta sealt enda peegeldust nägi, pettus ta endas.

Ta pilk jäi kindlaks. Ta võlgnes selle oma emale. Viimasel ajal oli ta tundnud kummalist süütunnet, otsekui ema tahaks temalt midagi, kuid tema veab ema alt. Isa tuha viimine tema juurde – see ongi see.

Vanamees liigutas suud, nagu tahaks vastu vaielda. Siis aga langetas ta pilgu tooli käetoole ja kraapis sellelt põidlaküünega kuivanud toidujäänuse. Ja Peter mõistis, et ta on võitnud.

„Olgu pealegi,“ sõnas vanaisa. „Millal sa kavatsed minna?“

„Ma arvan, et niipea, kui kool laseb. Sel aastal juhtub see varem, et lapsed saaksid liituda Noorte Vee –“

„Ma tean, Veēsõdalastega. Naljanumber – posu maailmaparandajaid kepsutavad ringi ja teesklevad, et on päris sõjavägi.“

Peter nii ei arvanud. Ta oli ühte meelt Volaga, et see on igati õige asi: sõjaväelise treeningu, sõjavarustuse ja tööjõu värskendamine sõjakahjustuste parandamiseks.

Ja Noored Veesõdalased näis olevat samuti hea idee – laste värbamine appi vett puhastama. Peter hammustas siiski huulde. Ta tahtis seda tuhka.

Vanaisa ajas end ägisedes püsti ja läks ahju juurde. Aga selle asemel, et võtta pappkarp, tõmbas ta selle alt välja pruuni ümbriku. „See tuli. Küll võttis neil alles aega.“

Toa teisest otsast tundis Peter ära armeesümboolika. „Ah. Nad selgitasid ...“ Ta vakatas ja neelatas raskelt. „Asjaolud, mis ...“

„Jah. Kas tahad teada?“

Peter oli juba noogutamas, kuid vana mehe näoilmet nähes ta tardus. Tema isa polnud hukkunud kangelasena lahingus, niipalju oli selge. Seda teadis ka armee, miks muidu selline kuus pikka kuud kestnud salatsemine? Isa oli saanud tabamuse vaenlase miinipildujast pea kaheksaja kilomeetri kaugusel oma baasist, kuid see oli ka kõik, mida neile oli öeldud. Lõpliku vastuse puudumine tegi selle kuidagi vähem reaalseks, ja sellega Peter leppis. „Ei, ma ei taha teada.“

„Ehk sa ikkagi tahad. Jah, võib-olla peaksid sa seda lugema. Sest su isa suri lolluse tõttu.“ Vanaisa astus üle toa Peteri juurde ja surus ümbriku otsekui

ähvardades talle nina alla. „Loed, mis seal kirjas, saad õppetunni.“

Peter lükkas ümbriku eemale. „Ta hukkus sõjas. Kogu lugu.“ Ta oli seda ka koolis juba kõigile rääkinud. Ta oli harjunud seda ütleva. Inimesed hukkusid sõjas kogu aeg. Mingeid üksikasju polegi tarvis.

„Eks sa ise tead, ära siis loe. Aga pane mu sõnu tähele. Ära sa teiste inimestega liialt semutse.“

„Jah, *sir*. Ära muretse, ei semutse.“

„Ära pehmeks muutu. Said aru?“

„Jah, *sir*. Võtan teatavaks.“ Peter sammus simsi juurde ja võttis karbi. See oli raskem, kui pealtnäha paistis, kuid siiski liiga kerge sisaldamiseks kõike, mis ühest suurest mehest alles jäi. Ta torkas karbi kaenla alla ja hoidis seda kõvasti. Peter sammus ukse juurde. „Ma parem hakkan tagasi Vola poole minema. Väljas läheb juba pimedaks.“

„Oota.“

Peter jäi seisma, käsi ukselingil. Ehk tahtis vanaisa temaga kaasa tuhka laiali puistama tulla. Selle vastu poleks tal midagi. Sellest ajast peale, kui Peter oli otsustanud Vola juurde elama kolida, tundus talle, et alati kui vanaisa tema poole vaatas, tahtis ta sülitada. Ehk saaksid nad sellisel teekonnal omavahelised sotid

ära kloorida ja üksteist paremini tundma õppida. Kui nüüd vanaisa kaasa tahaks tulla, oleks Peter sellega nõus.

Kuid seda ei juhtunud. Vanaisa kõndis Peteri selja taha ja libistas midagi tema seljakotti. „Võta see ka.“

Ilma vaatamatagi teadis Peter, et see oli pruun ümbrik. Ta viskab selle hiljem minema. Ta vajutas uksele, kuid vanaisa polnud veel lõpetanud.

„Inimesed on petlikud. Sa pead kogu aeg valvel olema.“

„Jah, *sir*,“ ütles Peter ust avades ja külma, kargesse õhtusse astudes. „Ma hoian silmad kogu aeg lahti.“

*P*ax ronis kuurist eemale viiva teeraja äärsele kivile. Ta lasi hiire, mille oli koju toonud, suust maha kukkuda. Pax oli öisest jahilkäigust väsinud, päike soojendas tema selga, kuid ta ei jäänud tukkuma.

Tema pere oli väljas.

Särts oli hakanud kutsikaid soojematel päevadel uru sissepääsu ette liivasele platsikesele kandma. Seal oli küll vaid mõni kiire samm tagasi turvalisse urgu, kuid Pax teadis, kui ootamatult võis kull alla söösta või koiotid ligi karata. Oma praegusest kohast võis ta näha ohtu lähenemas nii taluhoone tagant põldudelt kui ka ülevalt taevast.

Sel hommikul kandis kevadine õhk üksnes Hüljatud talu taasasustavate metsikute asjade sõbralikke lõhnu: üle kuurikatuse ronivate kuslapuude, teerada kitsendava ristikkeina, küünis pesitsevate pääsukeste ja vöötoravate lõhnu.

See paik oli osutunud heaks koduks. Avar org, kust nad olid tulnud, oli samuti hea olnud. Kuid sõjahäiged inimesed olid selle vallutanud ning toonud endaga tule ja kaose. See Hüljatud talu siin ja teised mahajäetud talud ümberringi olid paremad, sest siin polnud üldse inimesi.

Pax pöördus, et oma kutsikaid vaadata. Nende liigutused kummastasid teda – kutsikad vaarusid ringi, kukkusid ootamatult pikali, kargasid ettearvamatute hüpetega taas jalule –, kuid teda tõmbas nende poole.

Nüüd tegi ta neil ka vahet, isegi kaugelt.

Kõige suurem, üks isastest, liikus nagu karupoeg. Tal oli kombeks uljalt kogu mängualale ringi peale teha ja siis tagasi ema juurde vantsida.

Kõige väiksem oli samuti rebasepoiss. Ettearvamatult ja ebakindlalt sööstis vähimatki krabinat kuuldes või varju nähes trepi alla.

Kolmas kutsikas – emane – hakkas alati, niipea kui urust välja pääses, liivalapikeselt värske rohu sisse

marssima. Tillukese emarebase saba oli alati püsti ning kõrvad olid otsustavalt ettepoole kikkis.

Nüüd jälgis Pax, kuidas ta kutsikaid ime-tava Särtsu kõhu all olevast kuhjast välja tagurdas. Rebaseplika pilgutas päikesepaistes oma silmi ja nuhutas igas suunas, otsekui püüdes otsustada, millele lõhnale järgneda, ning hakkas siis mööda teerada minema.

Särts tõusis, tõstis tütre kaelavolte pidi üles, transportis tagasi liivaplatsile ning heitis siis uuesti maha. Silmapilkselt ukerdasid kaks rebasepoissi tagasi ema juurde, ning silmapilkselt tatsas väike rebaseplika oma teed.

Särts ajas end taas jalule, jättes pojad sirakile maha, ning tõi tütre tagasi.

Taas jälgis Pax, kuidas väike seikleja end karva-kuhilast välja vingerdas ja teeraja poole suundus. Seekord Särts talle järele ei läinud. Ta heitis pilgu Paxi suunas, ja Pax sai märguandest aru.

Ta hüppas rahnu pealt maha ja sirutas end piki teerada välja, käpp valmis mööduvat kutsikat enda poole tõmbama.

Rebasetüdruk peatus korra, teise ja kolmandagi, et uurida – ussikest, tammetõru, langevat sulge –, aga iga

kord tõstis ta juba sekundi pärast oma pea ja tuikus mööda teerada edasi.

Jõudnud sellesse kohta, kus Pax ootas, ta peatus. Rebaseplika keeras pea viltu ja jäi hetkeks oma isa põrnitsema. Siis aga ronis ta üle Paxi esijala, surus end tema valge rinnaesise vastu.

Pax veeretask end tütre tasakaalu hoidmiseks selili ning kutsikas vajus otse tema südame kohale, otsekui oleks just seda kohta terve oma elu otsinud. Kõik neli jalga välja sirutatud, saba otse üles suunatud, jäi ta silmapilkselt magama.

Pax lamas täiesti liikumatult.

Väike hall karvapall tema rinnal oli peaaegu kaalutu, kuid ometi tundis ta end maa külge naelutatuna, just nagu see kaljurahn tema kõrval.

Ükskõik, mida see kutsikas vajab, ta annab talle selle.

*K*ui Peter Volat küüni juurest tulemas nägi, lasi ta veel kord pilgul üle onnipõranda käia. Kolm korda vahatatud ja poleeritud männipuust põrand säras.

Ta lükkas ukse pärani. Pärastlõunane päike tulvas põrandalaudadele ja poleeris need meekarva tumekuldseks, ning Peter tundis, kuidas soe uhkuselaine temast üle voogas.

Vola jäi tuhaplokist trepiastmele seisma, üks käsi piidale toetumas. „Nii-nii, lõpuks lubatakse mulgi näha,“ lausus ta, mõõtes pilguga värskelt lõpetatud põrandat. Tema silmad läksid pärani. „Ah,“ oli kõik, mis ta ütles, kuid selles ainsas sõnas oli kogu maailma kiitus.